

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12P/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7823200055
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Svičinová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2023:7823200055.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Antóniou Svičinovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. E., N.. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, Šafárikova 112, 048 01 Rožňava, dieťa rodičov: matka - J. E., N.. XX.XX.XXXX, C. A. Q. XXX, C.. Č.. A. W. X, L.P. K., X. a otec - T. E., N.. XX.XX.XXXX, A. Č. T., A., A. XXX, za účasti J. B., N.. XX.XX.XXXX, A. X. S. XXX, v konaní o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou, takto

rozhodol:

I. Zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť J. B., N.. XX.XX.XXXX nad maloletou F. E., N.. XX.XX.XXXX.

II. Mal. F. E., N.. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky J. E., N.. XX.XX.XXXX.

III. Otec T. E., N.. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. F. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa, určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, do rúk matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12P/138/2021-78 zo dňa 09.06.2022 vo výrokoch IV., V., a VI. v časti týkajúcej sa mal. F. E., N.. XX.XX.XXXX.

odôvodnenie:

1. Na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - odboru sociálnych vecí a rodiny Rožňava (ďalej len „ÚPSVaR Rožňava“), Okresný súd Rožňava uznesením zo dňa 19.01.2023, sp.zn.: 12P/9/2023 - 10, začal konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou F. E., N.. XX.XX.XXXX, z úradnej povinnosti.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil listinné dôkazy, a to rodný list maloletej, správu kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, správu sociálnej poisťovne, zistil takýto skutkový a právny stav:

3. Súd uskutočnil pojednávanie v neprítomnosti otca maloletej, ktorý svoju neúčast' žiadnym spôsobom neospravedlnil.

4. Matka na pojednávaní uviedla, že v súčasnosti pracuje pri C. a býva v X. na ubytovni, do práce dochádza firemným autobusom, je to 25 minút cesty. V osobnej starostlivosti má zverenú maloletú B., ktorá ale v súčasnosti má už priateľa, žije s ním v spoločnej domácnosti, tento jej priateľ je zamestnaný. Chcela, aby sa aj B. zamestnala, avšak ešte nie je plnoletá, do budúca jej chce nájsť prácu v jej blízkosti.

Taktiež chce, aby maloletá F. bola zverená do jej osobnej starostlivosti. Je si vedomá toho, že musí ukončiť školský rok tu a potom cez letné prázdniny plánuje, aby sa o ňu mohla starať.

5. Náhradný rodič, J. B., N.. XX.XX.XXXX, na pojednávaní vyjadrila súhlas s tým, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Ona v jej starostlivosti nechcela zotrvať, mali medzi sebou nezhody, nechcela poslúchať, nechcela chodiť do školy. Je síce pravda, že teraz sa to už zlepšilo, ale dlhodobo sa zdržiava v Q. u svojho dospelého brata a ona ju takto nevie kontrolovať, preto súhlasí s tým, aby bola zverená do starostlivosti matky. Má v náhradnej osobnej starostlivosti ešte ďalšie dve deti, a to Z. a C., s tými výchovné problémy nie sú. Zlepšili sa aj v prospechu, starostlivosť o nich zvláda.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletá pochádza z manželského vzťahu matky J. E., T. J., N.. XX.XX.XXXX, A. X., L.. W. X, L. K. a otca T. E., N.. XX.XX.XXXX, A. A., A. XXX, Č.. Z ich manželského zväzku pochádzajú ďalšie maloleté deti. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 7P/185/2019 zo dňa 22.09.2020 bolo manželstvo rodičov rozvedené. Maloleté deti boli na čas po rozvoде zverené do náhradnej osobnej starostlivosti plnoletému súrodencovi, T. E., N.. XX.XX.XXXX. Tým istým rozsudkom súd zaviazal oboch rodičov prispievať na výživu maloletých detí sumou 30,00 eur od právoplatnosti rozsudku, vopred vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava. Matka na svoje maloleté deti nezanevrela ani po ich zverení do náhradnej osobnej starostlivosti. Hlavným dôvodom zverenia mal. detí bolo, že matka bola nútená vycestovať za prácou do zahraničia, aby svojej rodine zabezpečila všetky potreby. Otec maloletých detí od ich doby zverenia do náhradnej starostlivosti navštívil len raz, telefonicky svoje deti nekontaktoval ani v súčasnosti nekontaktuje. Vyživovaciu povinnosť si od právoplatného rozsudku neplní. Matka detí pravidelne tunajšiemu oddeleniu telefonicky podávala informácie a zmenách v jej živote, ktoré boli pozitívne a viditeľne svedčili o jej snahe prevziať výchovu a starostlivosť o svoje deti. Zo strany plnoletého brata maloletých detí bol podaný návrh na zrušenie náhradnej starostlivosti nad deťmi a zároveň na ich zverenie do osobnej starostlivosti ich matky. Už v tom čase deklaroval, že sa o deti viac nechce a nevie postarať, dôvod uvádzal, že so svojou partnerkou očakávajú narodenie ich spoločného dieťaťa. Matka následne po dohode s plnoletým synom prevzala osobnú starostlivosť o svoje deti a zabezpečila ich vzdelávanie v ČR. Matka sa však od podania návrhu zo strany náhradného rodiča ocitla v náročnej situácii, kedy nedokázala deťom zabezpečiť bývanie, a tým ani ich základné životné potreby, nakoľko sa ocitla bez bývania. Matka spolu s deťmi bola ubytovaná v ubytovni ukrajinskej agentúry, cez ktorú bola zamestnaná. Následne jej bolo oznámené, že sa z ubytovne musí vysťahovať, nakoľko tam budú umiestnené rodiny s deťmi z Ukrajiny, ktoré opustili svoj obvyklý pobyt z dôvodu vojnového konfliktu. Matka sa snažila už dlhšie nájsť stále bývanie, avšak bývanie v inej ubytovni jej so 4 maloletými deťmi neposkytli, ku podnájmu potrebovala zložiť kauciu, na ktorú nemala finančné prostriedky. Matka nemala príbuzných, ku ktorým by sa mohla presťahovať, nemala ani dostatok finančných prostriedkov na podnájom. Plnoletý syn T., ktorému boli všetky maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sa už o súrodencov odmietal postarať. Otec maloletých detí nadviazal nový mimomanželský vzťah a o svoje deti neprejavoval záujem. Maloleté deti F., Z. P. C. boli uznesením Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12P/38/2022, vykonateľným dňa 17.03.2022, zverené do dočasnej ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny DORKA, so sídlom Hemerkova 28, Košice. Najstaršia dcéra matky, B. zostala v jej osobnej starostlivosti. Od doby vyňatia detí z ich prirodzeného prostredia sa tunajšiemu oddeleniu ozvala sestra matky maloletých detí, J. B., N.. XX.XX.XXXX, A. X. S.Ô. Č.. XXX, ktorá vyjadrila vôľu prevziať výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Uvádzala, že jej rozhodnutie považuje za uvážené, dospela k nemu s presvedčením, že je to v záujme maloletých detí. Z vykonaného sociálneho zisťovania pomerov na strane p. B.K. vyplývalo, že rodina má podmienky pre starostlivosť o deti svojej sestry. P. B. mala všetky predpoklady pre sústavnú a dôslednú starostlivosť o maloleté deti. V konaní pod sp. zn. 12P/138/2021 zo dňa 09.06.2022 boli maloleté deti F., Z. P. C. zverené do náhradnej osobnej B. J. B., N.. XX.XX.XXXX a maloletá B. bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Z vyjadrení náhradného rodiča vyplývalo, že výchovu maloletej F. nezvláda. Dôvodom mali byť zmeny v jej správaní, ktoré súviseli s jej pubertálnym obdobím. Maloletá sa dožadovala styku so svojim plnoletým bratom, ktorému bola v minulosti zverená do starostlivosti a tiež zotrvania v jeho domácnosti v Q.. Nerešpektovala pravidlá nastavené náhradným rodičom, často z jej domácnosti utekala k svojmu vtedajšiemu priateľovi a následne do domácnosti svojho plnoletého brata do Q., kde sa aj prevažne zdržiava. Maloletá si tiež neplnila povinnú školskú dochádzku. Náhradný rodič vyslovil obavu z požívania omamných a psychotropných látok u maloletej. Z toho dôvodu tunajšie oddelenie pristúpilo k opatreniam SPODaSK a maloletá v sprievode náhradného rodiča a zamestnanca tunajšieho oddelenia bola dňa 16.12.2022 hospitalizovaná na Psychiatrickom oddelení NsP sv. Barbory v Rožňave. Dňa 27.12.2022

bola maloletá prepustená do domáceho prostredia. Z prepúšťacej správy vyplýva, že dôvodom poruchy psychiky a správania bolo užívanie prchavých rozpúšťadiel (škodlivé užívanie) a následne odporúčané kontroly u pedopsychiatra ako aj pravidelné užívanie lieku RISPEN. Maloletá po návrate z nemocnice sa opakovane dožadovala styku so svojim plnoletým bratom a trvala na tom, aby mohla na pár dní zotrvať v jeho domácnosti. Dňa 09.01.2023 sa na tunajšie oddelenie dostavila matka s náhradným rodičom maloletej. Náhradný rodič naďalej trval na tom, že výchovu maloletej nezvláda, vyjadril vôľu, aby bola zverená do osobnej starostlivosti svojej matke. Obáva sa, že nevhodné správanie a ďalšie možné neuvážené konania maloletej môžu mať dopad na psychický, fyzický a sociálny vývin jej mladších súrodencov a následne ohrozí svojim konaním náhradného rodiča. Matka vo veci zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti uviedla, že je ochotná prevziať starostlivosť o svoju dcéru. Uviedla tiež aj skutočnosť, že s výchovou a starostlivosťou maloletej jej bude do budúcnosti nápomocný plnoletý syn T. a jeho partnerka z dôvodu jej pracovnej vyťaženia. Matka pracuje v X., kde má zabezpečené bývanie na ubytovni Kolan. V prípade potreby matka vie do budúcnosti zabezpečiť rýchly návrat do domácnosti svojho syna, nakoľko sú v pravidelnom kontakte. Matka na svoje deti nikdy nezanevrela, finančne im stále vypomáhala aj v čase, keď boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej plnoletému synovi. Z telefonického rozhovoru s náhradným rodičom a maloletou F. zo dňa 07.02.2023 vyplýva, že maloletá je toho času v jeho domácnosti a to z dôvodu, že je chorá. Dňa 08.02.2023 v sprievode náhradného rodiča navštívi maloletá obvodnú pediatrickú ambulanciu MUDr. Blaškovej v Plešivci. Do doby liečenia maloletá zotrvá v domácnosti náhradného rodiča. Z vykonaného rozhovoru s maloletou je zrejmé, že svoje konanie oľutovala, svoje správanie prehodnotila a je si vedomá toho, že v prípade jej zverenia do osobnej starostlivosti matky si bude riadne plniť pravidelnú školskú dochádzku a bude rešpektovať pravidlá v domácnosti svojho plnoletého brata. Maloletá naďalej trvá na tom, že v prítomnosti plnoletého brata sa cíti bezpečne, je to domácnosť, v ktorej vyrastala od jej útleho veku, v komunite má svojich rovesníkov, čo v náhradnom prostredí maloletá nemá. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že mal. F. sa v domácnosti náhradného rodiča neadaptovala. Matka prejavila záujem prevziať osobnú starostlivosť o svoju dcéru. Maloletá pociťuje bezpečie a istotu v domácnosti svojho plnoletého brata, čoho následkom boli opakované úteky z domácnosti náhradného rodiča. V najlepšom záujme maloletého dieťaťa je vyrastať v starostlivosti svojej matky, a nie v náhradnej osobnej starostlivosti. Pre maloletú bude oporou v neprítomnosti matky jej plnoletý brat, ku ktorému maloletá aj toho času uteká. Dožaduje sa byť v jeho domácnosti a jeho rodinou.

7. Kolízny opatrovník maloletej na pojednávaní zotrval na svojom písomnom stanovisku a teda navrhol zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazat' výživným podľa jeho možností a schopností.

8. V zmysle ustanovenia § 47 ods. 1 písm. e) Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej v texte „Zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

9. Súd v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov najmä ak osoba ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti, urobí tak vždy ak o to táto osoba požiada.

10. Podľa ust. § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia §25 a §26 sa použijú primerane.

11. Podľa ust. § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

12. Podľa ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa ust. § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

14. Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

15. Podľa ust. § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 81,66 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepľnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

16. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že náhradná osobná starostlivosť už neplní svoj účel, pretože matka prejavila vôľu prevziať starostlivosť o svoju dcéru. S výchovou a starostlivosťou maloletej jej bude do budúcnosti nápomocný plnoletý syn T. a jeho partnerka z dôvodu jej pracovnej vyťaženia. Matka pracuje v X., kde má zabezpečené bývanie na ubytovni Kolan. Matka na svoje deti nikdy nezanevrela, finančne im stále vypomáhala aj v čase, keď boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej plnoletému synovi. Z vykonaného rozhovoru s maloletou vyplynulo, že svoje konanie oľutovala a je si vedomá toho, že v prípade jej zverenia do osobnej starostlivosti matky si bude riadne plniť pravidelnú školskú dochádzku a bude rešpektovať pravidlá v domácnosti svojho plnoletého brata. Maloletá pociťuje bezpečie a istotu v domácnosti svojho plnoletého brata, čoho následkom boli opakované úteky z domácnosti náhradného rodiča. Vychádzajúc z týchto skutočností v najlepšom záujme maloleteho dieťaťa je vyrastať v starostlivosti svojej matky, a nie v náhradnej osobnej starostlivosti. Pre maloletú bude oporou v neprítomnosti matky jej plnoletý brat, ku ktorému maloletá aj toho času uteká. Súd preto rozhodol tak, že zrušil náhradnú osobnú starostlivosť nad maloletou a maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky. Keďže majetkové a príjmové pomery otca nie sú známe, pretože sa otec o maloletú nezaujíma, nekontaktuje ju, ani jej finančne neprispieva, súd ho zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej v minimálnom rozsahu tak, ako to ustanovuje zákon.

17. Súd súčasne zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 12P/138/2021-78 zo dňa 09.06.2022 vo výrokoch IV., V., a VI., v časti týkajúcej sa mal. F. E., N.. XX.XX.XXXX.

18. Súd o povinnosti nahradiť trovy konania nerozhodoval v zmysle ust. § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Podľa § 376 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa podľa z. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.